

Box 45184, 104 30 Stockholm
Telefon 010-788 50 00 • registrator@ivo.se
www.ivo.se • Org.nr 202100-6537

Socialdepartementet
s.remissvar@regeringskansliet.se
s.sof@regeringskansliet.se

Remissvar över betänkandet SOU 2024:25 En mer effektiv tillsyn över socialtjänsten

Ert dnr S2024/00953

IVO tillstyrker utredningens förslag om inte annat anges nedan. IVO ser sammantaget positivt på den lagstiftning som föreslås i syfte att ge myndigheten möjlighet att vidta mer kraftfulla och träffsäkra åtgärder inom ramen för sin tillsyn över socialtjänsten. De föreslagna åtgärderna bedöms vara av särskild betydelse för IVO:s arbete med att förebygga och motverka välfärdsbrottslighet och förekomsten av oseriösa aktörer inom omsorgen.¹

IVO finner i övrigt anledning att framföra följande synpunkter och kommentarer.

Kapitel 9.2 Särskild avgift vid ej verkställda beslut

IVO tillstyrker utredningens förslag i kapitlet men vill i anslutning till vad som framförs där framhålla följande.

Olikartade förutsättningar att verkställa beslut om bostad i en annan kommun kan komma att påverka tillämpningen av reglerna om särskild avgift

IVO anser, för att syftet med regleringen om särskild avgift enligt socialtjänstlagen (2001:453), SoL, ska få fullt genomslag och för att undvika tillämpningsproblematik, att det behöver övervägas om en motsvarande begränsning som idag återfinns i 16 c lagen (1993:387) om stöd och service till vissa funktionshindrade, LSS, ska införas i SoL.

Av 16 c § LSS framgår att en kommun enbart får verkställa de insatser i LSS som går ut på att tillhandahålla ett stadigvarande hem till den enskilde (bostad med särskild service, familjehem eller annan särskilt anpassad bostad enligt 9 § 8–9 LSS) i en annan kommun om det finns *särskilda skäl*. I motiven till bestämmelsen ges uttryck för att det är en grundläggande utgångspunkt att stöd- och serviceinsatser ska tillgodoses i och av den kommun där personen är bosatt. Han eller hon ska inte behöva bosätta sig långt från den kommun där anhöriga, vänner och bekanta bor. Mot bland annat denna bakgrund har lagstiftaren, trots att det har ansetts förenat med svårigheter för framför allt små kommuner att tillgodose boendeinsatser i hemkommunen, ställt upp ett krav på att det ska föreligga just

¹ Uppdrag om förstärkt tillsyn mot välfärdsbrottslighet inom omsorgen, Regeringsbeslut, 2024-01-11. S2024/00041.

särskilda skäl för att placera en enskild i en annan kommun. Lagstiftaren har härvid också betonat att kommunerna har ett grundläggande ansvar för sina invånares tillgång till bostäder med god tillgänglighet och standard oberoende av stöd- och vårdbehov. Särskilda skäl kan dock råda till exempel för att underlätta för personer med ovanliga diagnoser eller komplicerade funktionsnedsättningar att få tillgång till anpassade boendelösningar och särskild kompetens som små kommuner kan ha svårt att tillhandahålla (prop. 2010/11:49 s. 60 f. och s. 65).

Högsta förvaltningsdomstolen har nyligen, i ett mål rörande särskild avgift enligt SoL (mål nr 2660-23), konstaterat att SoL inte innehåller några bestämmelser som innebär att en socialnämnd skulle vara förhindrad att erbjuda den enskilde lösningar som genomförs inom en annan kommuns geografiska område eller genom åtagande av en annan kommun, under förutsättning att det erbjudna biståndet uppfyller kravet på skälig levnadsnivå. Högsta domstolen anser därför att en kommun kan fullgöra sin skyldighet att tillhandahålla bistånd i form av särskilt boende för äldre genom att erbjuda ett sådant boende i en annan kommun. Det avgörande är att den enskilde genom biståndet tillförsäkras en skälig levnadsnivå. I målet hade från IVO:s sida inte gjorts gällande att boendet av någon annan anledning inte uppfyllde kravet på att den enskilde ska tillförsäkras en skälig levnadsnivå, än att det erbjudna boendet låg i en annan kommun. Högsta förvaltningsdomstolen fann därför att IVO:s ansökan om särskild avgift borde ha avslagits.

Såväl IVO som Socialstyrelsen betonade i målet kommunernas planeringsansvar (2 kap. 1, 3 kap. 1 och 5 kap. 5–6 §§ SoL) när det gäller bland annat att göra sig väl förtrogen med levnadsförhållandena i kommunen för äldre människor, planera sina insatser för äldre, verka för att äldre människor får goda bostäder och att inrätta särskilda boendeformer för äldre människor som behöver särskilt stöd. Båda myndigheterna underströk också den enskildes självbestämmanderätt (1 kap. 1 § tredje stycket SoL), socialnämndens skyldighet att utforma insatser för den enskilde tillsammans med honom eller henne (3 kap. 5 § SoL) och framförde att det skulle utgöra ett stort ingrepp i den enskildes rätt till respekt för självbestämmande och integritet att mot sin vilja behöva flytta till en annan kommun för att få sitt behov av särskilt boende tillgodosett.

IVO analyserar för närvarande Högsta förvaltningsdomstolens dom men vill redan nu göra vissa uttalanden beträffande vilken betydelse den kan komma att få för tillämpningen av regleringen om särskild avgift i fortsättningen. Domen torde kunna förstås som att en kommun inte riskerar att bli föremål för särskild avgift i situationer när den har kunnat erbjuda ett objektivt sett godtagbart boende i en annan kommun, oberoende av vilken inställning den enskilde har haft till att flytta ifrån hemkommunen. I vart fall lämnas frågan om samtyckets betydelse för om det erbjudna boendet uppfyller kravet på skälig levnadsnivå obesvarad i avgörandet.²

IVO anser, med utgångspunkt i ett brukarperspektiv och med beaktande av hur Högsta förvaltningsdomstolens dom kan komma att påverka tillämpningen av reglerna om särskild avgift i SoL, att det kan behöva övervägas om frågan om

² Jfr även Clevesköld, Lars, Ingen särskild avgift för kommun som erbjöd särskilt boende i en annan kommun – analys, JP Infonet, 14 augusti 2024.

verkställighet av boendeinsatser i andra kommuner ska bli föremål för reglering i SoL på samma sätt som i LSS. Myndigheten ifrågasätter härvid att äldre människor i mindre grad än personer som omfattas av LSS ska anses berörda av den grundläggande utgångspunkten att stöd- och serviceinsatser ska tillgodose i och av den kommun där personen är bosatt. Det motsatta förhållandet bör snarare anses råda. Särskilt boende (med eller utan demensinriktning) är en vanlig boendeform som alla kommuner med tämligen god precision bör kunna förutse och planera behovet av. Insatsen gör heller inte motsvarande anspråk på anpassade boendelösningar och särskild kompetens som kan vara fallet för personer med ovanliga diagnoser eller komplicerade funktionsnedsättningar enligt LSS. Målgruppen för särskilt boende utgörs dessutom inte sällan av personer med stark anknytning till hemkommunen som i liten utsträckning har möjlighet att återvända till kommunen senare i livet om och när en plats blir ledig.

Kapitel 9.4 Sanktionsavgift på ett par områden

IVO tillstyrker förslaget att IVO bör ges möjlighet att besluta om sanktionsavgift i vissa fall. Vilka företeelser som ska kunna medföra sanktionsavgift bör dock enligt myndigheten utökas till att omfatta underlåtenhet att fullgöra anmälningsskyldighet till IVO. IVO anser därutöver att regleringen av huruvida IVO:s beslut ska gälla omedelbart eller inte bör vara enhetlig och medge större handlingsutrymme.

Sanktionsavgift bör kunna beslutas vid underlåtenhet av kommuner, regioner och enskilda huvudmän att fullgöra sin anmälningsskyldighet

IVO anser att utredningens förslag i avsnitt 9.4 om att IVO ska ges möjlighet att besluta om sanktionsavgift bör innefatta situationen när en kommun, region eller enskild tillståndshavare inte uppfyller sin anmälningsskyldighet till myndigheten.

Beslut om sanktionsavgift bör kunna fattas vid underlåtenhet att uppfylla såväl de redan idag reglerade anmälningsskyldigheterna som de utökade anmälningsskyldigheterna som föreslås i avsnitt 9.5. IVO bör följaktligen kunna besluta om sanktionsavgift när kommuner underlåter att anmäla (1) en verksamhet innan den påbörjas, (2) väsentliga förändringar i en verksamhet, (3) att en verksamhet har upphört tillfälligt eller lagts ned respektive (4) sådana förhållanden hänförliga till enskilda verksamheter som omfattas av utredningens förslag i avsnitt 9.5.2.

Kommuner och regioner har idag enbart en skyldighet att anmäla verksamheter till IVO innan densamma påbörjas, enligt 7 kap. 1 § andra stycket SoL respektive 23 § fjärde stycket LSS. IVO har efterfrågat en utvidgad anmälningsskyldighet för kommuner enligt SoL och LSS, i syfte att säkerställa att omsorgsregistret innehåller korrekt och uppdaterad information. IVO har vidare i olika sammanhang, som utredningen redogör för i avsnitt 9.5.2, framfört att myndigheten är beroende av information från placerande och upphandlande kommuner för att kunna utföra sitt uppdrag. Kommunerna utgör en viktig informationskälla för både tillstånds- och tillsynsverksamheten. Upplysningar från kommunerna är inte minst av vikt för att ge IVO nödvändiga förutsättningar att genom tillstånds- och

tillsynsverksamheten förebygga och motverka välfärdsbrottslighet och förekomsten av oseriösa aktörer inom omsorgen.

IVO ser mot denna bakgrund mycket positivt på att utredningen föreslår en utökad anmälningsskyldighet för kommuner i kapitel 9.5. Utöver att myndigheten har lämnat förslag om att utvidga kommunernas anmälningsskyldighet har IVO emellertid också efterfrågat mer kraftfulla sanktionsmöjligheter att rikta mot kommuner som inte uppfyller sin anmälningsskyldighet enligt 7 kap. 1 § andra stycket SoL respektive 23 § fjärde stycket LSS. Av särskild betydelse är härvid att IVO har identifierat att kommuner och regioner har låg kännedom om anmälningsplikten till omsorgsregistret och att anmälningsfrekvensen är låg.³ Utredningens förslag om sanktionsavgift bör därför utvidgas till att omfatta underlåtenhet av kommuner och regioner att uppfylla sin anmälningsskyldighet till IVO.

Förslaget om sanktionsavgift bör därtill och på motsvarande sätt inbegripa underlåtenhet av enskilda tillståndshavare att anmäla dels förändringar i ägar- och ledningskretsen enligt 7 kap. 2 a § SoL, respektive 23 b §, LSS, dels sådana uppgifter som IVO under kap 9.5.1 nedan föreslår ska bli föremål för en anmälningsskyldighet.

Regleringen av huruvida IVO:s beslut ska gälla omedelbart eller inte bör vara enhetlig och medge större handlingsutrymme

IVO har inga synpunkter på utredningens förslag att verkställighet av beslut om sanktionsavgift ska få ske först efter att beslutet har vunnit laga kraft. Myndigheten finner dock i sammanhanget skäl att framföra följande.

Enligt såväl 16 kap. 4 § SoL som 27 § LSS gäller IVO:s beslut om föreläggande, återkallelse av tillstånd och förbud omedelbart. Myndighetens motsvarande beslut på hälso- och sjukvårdsområdet gäller dock enligt 10 kap. 14 § patientsäkerhetslagen (2010:659), PSL omedelbart, *om inte annat anges i beslutet*. Med hänsyn till att beslut om förbud, återkallelse av tillstånd och föreläggande att komma till rätta med brister syftar till att skydda brukare och patienter förefaller det saknas saklig grund för att regleringen i SoL och LSS respektive PSL ska skilja sig åt. Det faktum att grunden för beslutet liksom omständigheterna kan skilja sig åt mellan olika ärenden motiverar dessutom enligt IVO att lagstiftningen medger ett utrymme att meddela något annat än att beslutet ska gälla omedelbart. Exempelvis kan det i samband med enskilda beslut om återkallelse av tillstånd eller förbud finnas anledning att ta särskilda hänsyn utifrån ett brukarperspektiv, såsom till att ett barn har placerats långt ifrån sin hemkommun eller till att den verksamhet som förbjuds har utgjort den enskildes hem under mycket lång tid. Regleringen i SoL och LSS bör därför enligt IVO motsvara den i PSL.

Regleringen avseende när IVO:s beslut om tillstånd till enskilda verksamheter börjar gälla skiljer sig vidare i LSS respektive SoL. Av 27 § LSS framgår närmare

³ Inspektionen för vård och omsorg, Mot ett datadrivet arbetssätt; En analys av möjligheterna att förenkla ägar- och ledningsprövningen och tillgängliggöra omsorgsregistret, november 2020, s. 18.

bestämt att beslut om tillstånd gäller omedelbart medan uppräknningen i 16 kap. 4 § SoL av vilka beslut som gäller omedelbart inte inkluderar beslut om tillstånd.⁴ IVO anser att regleringen bör harmoniseras i det aktuella hänseendet så att även tillstånd att bedriva enskild verksamhet enligt SoL gäller omedelbart.

Kapitel 9.5 Utökad anmälningsskyldighet för kommuner

Kapitel 9.5.1 Anmälningsskyldighet vid väsentliga förändringar i anmälningsskyldig verksamhet

IVO tillstyrker förslaget att kommuner ska åläggas en skyldighet att anmäla väsentliga förändringar i sina verksamheter liksom när verksamheten upphör tillfälligt eller läggs ned till IVO. Förslaget är ägnat att säkerställa kvalitén i omsorgsregistret och på så sätt förbättra myndighetens förutsättningar att planera och genomföra tillsyn med utgångspunkt i egna riskanalyser och tillgängliga data. IVO föreslår av motsvarande skäl att en anmälningsskyldighet införs även för Statens institutionsstyrelse (SiS) och att anmälningsskyldigheten utökas för tillståndspliktiga verksamheter. Det är avgörande för kvalitén och användbarheten av registret att samtliga verksamheter som IVO bedriver tillsyn över finns registrerade där. IVO anser vidare att det behövs reglering avseende vad som gäller när en tillståndspliktig verksamhet står utan ordinarie föreståndare.

Anmälningsskyldighet bör införas för staten

IVO har tidigare föreslagit att SiS bör åläggas en skyldighet att anmäla sådan verksamhet som avses i 6 kap. 3 § SoL till IVO, liksom väsentliga förändringar i och avbrott eller nedläggning av sådan verksamhet.⁵ IVO anser därmed att det finns skäl att utvidga utredningens förslag beträffande kommunernas anmälningsskyldighet till att omfatta SiS. Det förhållandet att SiS idag saknar anmälningsskyldighet innebär att IVO aktivt, vid varje givet tillfälle, behöver ta reda på vilka verksamheter som bedrivs och hur de bedrivs.

Anmälningsskyldigheten bör utökas för enskilda verksamheter

För enskilda aktörer som har beviljats tillstånd finns en anmälningsskyldighet vad gäller ändringar i ägar- och ledningskretsen enligt 7 kap. 2 a § SoL och 23 b § LSS. IVO anser att det även bör införas en skyldighet att anmäla att/när en verksamhet startas och att/när en verksamhet tillfälligt inte bedrivs. På så sätt kan IVO få kännedom om sådana omständigheter som kan utgöra grund för att återkalla ett tillstånd. Ett sådant förslag har IVO även framfört tidigare.⁶ En utökad

⁴ IVO har sedan tidigare belyst denna diskrepans mellan SoL och LSS, se Inspektionen för vård och omsorg, Analys av regelverket för tillståndsprövning; Slutrapport av regeringsuppdrag, mars 2021, s. 5.

⁵ Inspektionen för vård och omsorg, Mot ett datadrivet arbetssätt; En analys av möjligheterna att förenkla ägar- och ledningsprövningen och tillgängliggöra omsorgsregistret, november 2020, s. 31 ff.

⁶ Inspektionen för vård och omsorg, Mot ett datadrivet arbetssätt; En analys av möjligheterna att förenkla ägar- och ledningsprövningen och tillgängliggöra omsorgsregistret, november 2020, s. 31.

anmälningsskyldighet är vidare en förutsättning för att förslaget i kap. 9.9 om att tillstånd ska kunna återkallas när en verksamhet är vilande under mer än sex månader ska få reellt genomslag.

Det behövs reglering avseende vad som gäller när en tillståndspliktig verksamhet står utan ordinarie föreståndare

IVO anser att det bör införas en skyldighet för enskilda tillståndshavare att i förekommande fall anmäla en tillförordnad föreståndare till IVO i anslutning till att det blir känt att verksamheten kommer stå utan sin ordinarie föreståndare annat än kortvarigt. Anmälningsskyldigheten bör innefatta en skyldighet att lämna uppgift om hur lång tid den ordinarie föreståndaren förväntas vara frånvarande. I anslutning till anmälningsskyldigheten bör vidare regleras hur länge en verksamhet kan ha en tillförordnad föreståndare utan att bryta mot sitt tillstånd. En sådan anmälningsskyldighet och reglering skulle i större utsträckning än idag ge IVO möjlighet att kontrollera enskilda tillståndshavares tillståndsefterlevnad i fråga om vem som förestår verksamheten och påtala brister i kvalitet. Behovet av en tydlig reglering i detta avseende gör sig dessutom särskilt gällande i och med utredningens förslag i avsnitt 9.4 om att IVO ska kunna besluta om sanktionsavgift när tillståndshavare bryter mot villkor i tillståndet.

Enskilda personer eller juridiska personer får inte utan tillstånd av IVO yrkesmässigt bedriva verksamhet i form av bland annat stödboende, skyddat boende eller hem för vård eller boende, 7 kap. 1 § SoL. En ansökan till IVO om tillstånd ska göras skriftligen och innehålla uppgift om bland annat vem som ska förestå verksamheten, 4 kap. 1 § socialtjänstförordningen (2001:937), SoF. För det fall IVO meddelar tillstånd ska ett skriftligt bevis utfärdas, som ska innehålla uppgift om bland annat vem som är föreståndare, 4 kap. 3 § SoF.

Motsvarade krav framgår av 7–9 §§ förordningen (1993:1090) om stöd och service till vissa funktionshindrade, LSS-förordningen. Av 7 kap. 2 § sjätte stycket SoL och 10 § LSS-förordningen framgår därtill att en tillståndsinnehavare, ”om verksamheten helt eller till väsentlig del ändras eller flyttas” respektive om verksamheten ”inte längre motsvarar det meddelade tillståndet”, ska söka nytt tillstånd hos IVO.

Av den återgivna regleringen följer enligt IVO att en tillståndsinnehavare är skyldig att ansöka om nytt tillstånd för det fall den föreståndare som har angetts i ansökan och som har upptagits i tillståndsbeviset slutar sin tjänst eller av annan anledning inte kommer att kunna utföra sitt arbete. Verksamheten har då till väsentlig dels ändrats och motsvarar inte längre det meddelade tillståndet. Vilka krav som kan ställas på tillståndshavaren till dess att denne har ansökt om och fått en ny föreståndare beviljad är dock oreglerat. Avsaknaden av reglering härvid ger återkommande upphov till tolknings- och tillämpningsproblematik inom ramen för IVO:s tillsyn, bland annat vid ställningstaganden till frågor om tillståndsefterlevnad.

I brist på uttrycklig reglering har IVO gjort bedömningen att befintliga bestämmelser lämnar utrymme för att tillståndshavare inte behöver ansöka om nytt tillstånd för det fall den ordinarie föreståndaren ska vara frånvarande från sin tjänst under en period understigandes sex månader. Det räcker i sådana fall att anmäla till

IVO vem som ska vara tillförordnad föreståndare. Överstiger den ordinarie föreståndares förväntade frånvaro sex månader ska dock huvudmannen enligt IVO ansöka om att få den tillförordnade föreståndaren godkänd i enlighet med 7 kap. 2 § sjätte stycket SoL respektive 10 § LSS-förordningen. Om den tillförordnade personen godkänns, förs dennes namn in i tillståndsbeviset tillsammans med den ordinarie föreståndarens.⁷

IVO anser, även om myndigheten tillämpar befintlig reglering på ovan beskrivet sätt, att avsaknaden av uttrycklig reglering avseende föreståndarskap vid den ordinarie föreståndarens frånvaro är otillfredsställande. Det förekommer att den ordinarie föreståndaren blir borta från sin tjänst längre än förväntat. Vidare förekommer att verksamheter, efter att den i tillståndsbeviset upptagna föreståndaren slutar sin tjänst, upprepat ansöker om en ny föreståndare utan att få dessa personer godkända. Det leder i vissa fall till att verksamheter står utan godkänd föreståndare under mycket lång tid, vilket väcker frågor om såväl verksamhetens tillståndsefterlevnad som förutsättningar att upprätthålla kvaliteten i verksamheten.

Kapitel 9.12 Utreda hur statlig kvalitetsgranskning skulle kunna införas som ny verksamhetsgren

IVO varken tillstyrker eller avstyrker utredningens förslag men finner skäl att framhålla att det bör övervägas närmare huruvida det är ändamålsenligt och resurseffektivt att IVO och Socialstyrelsen ges i uppdrag att utreda hur statlig kvalitetsgranskning skulle kunna införas.

I enlighet med vad utredningen anför i avsnitt 9.1.6 har IVO ambitioner att bidra till lärande för de verksamheter som står under tillsyn, bland annat genom att kommunicera iakttagelser och förmedla kunskap från myndighetens tillsyn på olika sätt. IVO instämmer vidare i utredningens uppfattning att det är viktigt att tillsynen bidrar till att förbättra verksamheter till nytta för brukare och patienter. Liksom utredningen konstaterar är det emellertid av vikt att de som står under IVO:s tillsyn förstår tillsynsmyndighetens uppdrag och roll. Tillsyn innebär att granska i förhållande till lagar och andra bindande föreskrifter, inte att allmänt stödja och främja en verksamhet eller ge konsultativa råd i enskilda fall. Det är också viktigt att upprätthålla en gränsdragning mellan IVO som tillsynsmyndighet och Socialstyrelsen som kunskapsmyndighet.

IVO finner mot denna bakgrund att en sådan kvalitetsgranskning som utredningen för resonemang om skulle riskera att skapa en otydlighet kring IVO:s uppdrag och roll och på så sätt underminera effektiviteten i den ordinarie tillsynsverksamheten. Till det sagda ska dessutom läggas, som utredningen berör i avsnitt 9.12.4, att IVO redan idag har möjlighet att utföra granskning i förhållande till mål enligt lagar och andra föreskrifter. Som utredningen har uppfattat är vidare IVO:s resurser för att bedriva tillsyn i dagsläget begränsade varför myndigheten noggrant behöver prioritera resursanvändningen. Ett betydande tillskott av resurser skulle därför

⁷ Denna information om IVO:s tolkning av regleringen finns att ta del av på IVO:s hemsida, <https://www.ivo.se/vard-omsorgsgjivare/tillstand/sol-verksamheter/hvb/>.

enligt IVO under alla omständigheter vara nödvändigt för att införa en ny verksamhetsgren i form av kvalitetsgranskning.

Kapitel 10 Konsekvenser av förslagen

Om utredningens förslag genomförs kommer det innebära ökade kostnader för IVO. Myndighetens bedömning är att de ökade kostnaderna kommer att bestå i eller vara en följd av utökade arbetsuppgifter, teknisk utveckling, utökade uppdrag och ett ökat inflöde av anmälningar. IVO bör därmed medges ökade anslag för det fall att förslagen genomförs.

Övriga synpunkter

Innehållet i omsorgsregistret behöver regleras närmare

IVO anser att regleringen av omsorgsregistrets innehåll bör motsvara regleringen av vårdgivarregistret i fråga om vad registret ska och kan innehålla. Den nuvarande regleringen innehåller otillräckligt med information om vad registret ska och kan innehålla och ger därför inte förutsättningar att upprätthålla hög datakvalité.

I utredningen framhålls återkommande att omsorgsregistret är en viktig utgångspunkt för tillsynen. IVO anser att även om de förslag som utredningen lämnar införs så kommer en problematik med den bakomliggande regleringen av omsorgsregistret att kvarstå.

Registret förs med stöd av 4 kap. 3 a § SoF och 11 b § LSS-förordningen. Av båda förordningarna framgår att IVO ska föra ett register över dem som har tillstånd att bedriva verksamhet, samt dem som anmält verksamhet enligt LSS och SoL. Det framgår vidare att registret ska utgöra underlag för tillsynsverksamheten. Båda förordningarna ger även IVO möjlighet att meddela föreskrifter gällande anmälningar och ansökningar samt vid betalning av avgift för sådana ansökningar.

I 2 kap. 3 § patientsäkerhetsförordningen (2010:1369) redogörs detaljerat i punktform för vilka uppgifter som vårdgivarregistret får innehålla. IVO anser att en motsvarande tydlig rättslig reglering av omsorgsregistret och dess innehåll är nödvändig för att myndigheten ska kunna upprätthålla ett register med en hög datakvalité.

Kompletterande straffrättslig reglering i SoL

IVO har tidigare framfört⁸ och vidhåller, att den straffrättsliga regleringen avseende olovligt bedriven verksamhet bör vara likalydande i SoL och LSS. Enligt 28 § 2 LSS kan den som uppsåtligt eller av oaktsamhet bedriver verksamhet utan tillstånd dömas till böter. Motsvarande bestämmelse bör införas i SoL så att det

⁸ Inspektionen för vård och omsorg. Mot ett datadrivet arbetssätt; En analys av möjligheterna att förenkla ägar- och ledningsprövningen och tillgängliggöra omsorgsregistret, november 2020, s. 37.

framgår av 16 kap. 6 § 4 SoL att böter kan utdömas även vid oaktsam överträdelse av tillståndsplikten. Nuvarande utformning av bestämmelsen förutsätter uppsåt (jfr 1 kap. 2 § brottsbalken (1962:700), BrB).

Beslut i detta ärende har fattats av ställföreträdande generaldirektören Tommy Hansen. I den slutliga handläggningen har avdelningscheferna Peder Carlsson och Daniel Lilja, biträdande chefsjuristen Florence Sivenius, samt juristen Ulrika Holfelt deltagit. Inspektören Jennie Larsson har varit föredragande.

Beslutet har godkänts elektroniskt den 13 september 2024.